

Posudek oponenta bakalářské práce

Aneta Házová: Genderové stereotypy ve výchově

Oponent: Tomáš Samek, M.A.

Bakalářská práce Anety Házové si klade otázku, jaký mají genderové stereotypy vliv na výběr povolání. Zkoumá ji v prostředí, jehož je sama součástí: mezi mladými manažerkami finančně-poradenské firmy. Používá přitom metodu polostrukturovaných rozhovorů s biografickými prvky. To, k jakým výsledkům dospívá, není v práci podáno jednoznačně a ještě se k tomu vrátím.

K silným stránkám patří to, že autorka povětšinou dokáže své téma logicky strukturovat, což je patrné již z obsahu. Ten má i své nedostatky, o nichž ještě bude řeč. Nicméně ke kladům práce patří schopnost pyramidálního myšlení, u našich studentů spíše vzácná. To, že téma dokáže uspořádat a členit, je samo o sobě velkou předností. Jiná je otázka, zda je *právě takto* zvolená struktura nejvhodnější pro úkol, jehož se chtěla zhostit. Jsou to dva relativně různé aspekty věci: za ten první zasluhuje pochvalu. Druhý budí rozpaky. Proč? Ostré oddělení teoretické a praktické části nepovažuji za přednost hned z několika důvodů:

a) teoretické pasáže jsou v naprosté většině kompilační, nepropojené se zbytkem práce, a přitom tvoří většinu textu. Vlastní cenné jádro práce tak začíná až na straně 37 nebo ještě spíš 43 - což je při celkovém rozsahu stati (66 stran) disproporční. To je ještě umocněno tím, že i v praktické části, tedy zhruba v poslední třetině textu, se autorka odvolává na předchozí teorie jen výjimečně;

b) rozhodne-li se autor oddělit teorii od terénu, pak to má smysl tehdy, jestliže nás v textu přesvědčí o tom, že teorie i navzdory formálnímu oddělení poskytuje terénu zřetelné teoretické ukotvení. Jenže právě to se v tomto textu neděje: teoretická část práce je tvořena čtyřmi kapitolami, a teprve poslední (a nejkratší) z nich se jmenuje Teoretické ukotvení: znamená to, že předchozí text takové ukotvení neposkytuje?

c) výzkumnou otázku se dovíme hned v Úvodu, ale metodologie je podána až v závěrečném oddílu práce, tedy v páté kapitole. Poněkud alogicky obsahuje kapitola Metodologie celý výzkum včetně jeho interpretace a závěrečného shrnutí.

Autorka tvrdí, že výzkum ukotvuje v genderově orientovaných antropologických pracích Margaret Meadové a Michelle Rosaldové, tedy autorek, které své teze významnou měrou opíraly o výzkum mimoeuroamerických kultur. Přitom celé pojednání o rodině, jak je podáno v teoretické části, je naprosto europocentrické: není jasné, jak to jde dohromady právě s těmito dvěma autorkami, které se proti europocentrismu v chápání genderu i rodiny v mnoha ohledech stavěly. Navíc: pojednávat o meadovských výzkumech o výchově dívek na Samoi a ani slovem se nezmínit o podstatné kritice, jíž byly tyto výzkumy podrobeny již před několika desítkami let, vytváří obrázek nejen zjednodušený, ale zkreslený.

Vzdor všem těmto nedostatkům je *v rámci zvolené metody* tato práce poměrně pěkná. Nápad biograficky zkoumat rodinné zázemí žen, jimž se podařilo dosáhnout již v mladém věku na pozici ve středním managementu větší firmy, je sám o sobě nosný: přinesl autorce několik pozoruhodných zjištění. Třeba to, že tyto úspěšné ženy ve větší než náhodné míře inklinují k tomu mít za rodinný vzor spíše otce než matku, být nejstarším sourozencem v rodině atd. Škoda, že právě zde autorka nešla do větší hloubky metodologicky, teoreticky ani reflexivně. Pokud by měla, jak sama uvádí, zájem v práci pokračovat, doporučuji jí, aby se seznámila do větší hloubky s biografickou metodou a získala větší ostražitost vůči tomu, že životy těch druhých lze zkoumat pouze rozhovorem.

Stylisticky je práce vcelku slušná s občasnými výkyvy; pomíjím značný počet disgrafismů, jež by bylo dobré odstranit tím, že by práci přečetl externí korektor. Některé z nich ovšem tahají za vlasy, třeba když je Franz Boas uveden jako Fraz Boase (str. 6), Thomas Hobbes psán ani česky, ani anglicky jako Tomas (str. 4), z genderu se opakovaně stává *gener* a podobně.

Bakalářskou práci **doporučuji k obhajobě a navrhuji pro ni známku velmi dobře.**

V Praze 7. 8. 2014